

Розвиток пізнавальної активності дошкільників

Пізнавальна активність — індивідуально-психологічна характеристика дитини, в якій відображаються складові біологічних, психофізіологічних, соціальних, психологічних умов розвитку. Із перших днів життя дитина пізнає навколишній світ за допомогою органів відчуттів: зору, слуху, дотику, смаку. Увагу немовля привертають музичні іграшки, брязкальця. Діти ростуть, а з ними — їхні потреби, досвід, пізнавальна активність.

Дошкільник чотирьох років

- Звертає увагу на чужі іграшки та хоче їх мати, коли отримав, вони йому вже не потрібні.
- Цікавиться незнайомими предметами, але не концентрує увагу тривалий час.
- Ставить запитання, не дослухавши відповіді до кінця. Не в змозі розібратися в деяких речах, постійно запитує «Що це таке?», «А де воно знаходиться?», «Як називається?».
- Нові предмети пізнає за допомогою органів відчуттів: нюхає, роздивляється, торкається.
- В усьому наслідує батьків, повторює за ними.

Рекомендації вихователям

- Дозволяйте дітям самостійно все досліджувати, обстежувати, прагнути зрозуміти застосування предметів.
- Навчайте порівнювати об'єкти, їх властивості, кольори і структуру; явища природи і їх складові.
- Допоможіть опанувати й використовувати у спілкуванні поняття про властивості предметів, зовнішні розбіжності та схожості.
- Навчайте спостерігати й орієнтуватися в навколишньому середовищі.
- Підтримуйте пошукову діяльність вихованців. Заохочуйте допитливість у дітей.
- Читайте дітям улюблені казки, дитячі твори, обговорюйте прочитане. Наприклад, казки Анатолія Камінчука «Котики вербові», «В гостях у білочки».

Дошкільник п'яти років

- Цікавість дитини переходить у допитливість.
- Сприймає батьків як ресурс для пізнання інформації про навколишнє середовище.
- Описує предмети без послідовності їх характеристик та ознак.
- Цікавиться новою інформацією, розказує її одноліткам.
- Засмучується через незнання інформації.

Рекомендації вихователям

- Навчайте вихованців порівнювати, шукати подібності й відмінності у предметах та явищах.
- Стимулюйте допитливість, відповідайте на запитання: «Коли?», «Чому?», «Навіщо?».
- Хваліть дошкільників за пізнання нового, пам'ятайте, що діти цього віку розкривають ознаки предметів та явищ, встановлюють зв'язки між подіями.
- Підтримуйте та виявляйте здібності вихованців.
- Створюйте ситуації успіху для дошкільників.
- Сприяйте розвитку мислення, уваги, пам'яті, фантазії.
- Заохочуйте вихованців розмірковувати, мріяти. Читайте та обговорюйте дитячі твори, наприклад, «Я хоч невеличка», «Журавлі» Валентина Бичка.

Дошкільник шести років

- Пізнає навколишній світ, помічає складові природних явищ та їх ознаки. Експериментує, відповідає на запитання «Що буде, якщо зробити так?», «Як це пояснити?»
- . Зосереджує та концентрує увагу на одному предметі.
- Установлює співвідношення за розміром, складом. Розв'язує завдання творчо, підключає ініціативність, власне «Я», самостійність, фантазію та уяву.

Рекомендації вихователям

- Пам'ятайте, діти цього віку реалізують пізнавальну активність через діяльність Підтримуйте ініціативу дошкільників висловлювати свої фантазії та міркування.
- Допмагайте вихованцям робити грамотні висновки за змістом та формою.

- Заохочуйте дітей логічно мислити та відповідати на запитання.
- Сприяйте самостійному висловлюванню відповідей, висновків, аналізу ситуацій.
- Створюйте проблемні ситуації, у яких дошкільники займаються пізнавальною діяльністю, встановлюють закономірності й залежності
- Заохочуйте дітей до наполегливої діяльності, прояву уважності, самостійності, ініціативності.
- Запитайте дошкільника про шляхи вирішення завдання.
- Підтримуйте бажання дітей «Хочу все знати».
- Заохочуйте самостійність дітей.
- Читайте й обговорюйте з дітьми художню літературу для цього віку, наприклад, «Коло моря», «День такий знаменний» Грицька Бойка

За матеріалами журналу «Практичний психолог .Дитячий садок»